

BEOGRAD, januar 2019

ALEKSANDAR NOVAKOVIĆ

RORŠAH

alnov75@yahoo.com

1.

Prazna soba. U sredini sobe je radni sto. Na stolu je kompjuter. Sneg veje na monitoru. Autor piše kažiprstom po vazduhu

AUTOR: Prazna soba. U sredini sobe je radni sto. Na stolu je kompjuter. Sneg veje na monitoru.

ODJEK(off): Monitoru.

Autor se strese. Okrene bojažljivo prema kompjuteru. Prilazi. Pomera miša. Tipka. Sneg veje na monitoru. Na monitoru se pojave noge muškarca obučenog u sive pantalone. Na stopalima su mu crne cipele sa špicastim vrhom. Koračaju, lagano. Koraci odjekuju, off. Autor se, uplašen, odmakne od monitora. Počne da gleda oko sebe. Koraci iz offa postaju sve jači i jači.

AUTOR: Gde si? Pokaži se!

Autor se panično okreće oko sebe. Koraci se pojačavaju, off.

AUTOR: Gde si?

Koraci postaju zaglušujući, off. Autor padne na tle pritiskajući uši šakama. Mrak. Pali se svetlo. Pored Autora stoji Roršah, prilika okrenuta leđima publici. Autor vrisne

AUTOR: Ko si ti?

RORŠAH: Zagledaj mi se u lice.

AUTOR: Koje?

RORŠAH: Ne vidiš ga. Onda mi se zagledaj u potiljak.

Roršah okrene leđa Autoru. Roršahovo lice je bež maska na kojoj se razlivaju dugine boje. Sa svakim njegovim pokretom ili promenom štimunga šare na njegovom licu su drugačije

AUTOR: Tvoje lice govori koliko i tvoj potiljak.

RORŠAH: A tvoje je kao drugačije?

AUTOR: Ko si ti?

RORŠAH: Znaš ko sam ja.

AUTOR: Ti si Roršah.

RORŠAH: Ja samo ličim na njega.

AUTOR: Zašto?

RORŠAH: Zato što si mi, u svojim mislima, ti dao ovakav oblik. Nisi bio mnogo maštovit ako smem da primetim.

AUTOR: Ti, dakle, nisi ONAJ Roršah iz stripa Watchmen?

RORŠAH: Naravno da ne.

AUTOR: Pa, šta ćeš ovde?

RORŠAH: Ti si me prizvao.

AUTOR: Ne razumem.

Roršah se okreće i prilazi Autoru. Klekne pored njega. Zgrabi ga za glavu. Autor bezuspešno pokušava da mu se otrgne.

RORŠAH: Pogledaj me u lice. Šta vidiš?

AUTOR: A, ne, nećeš ti mene.

RORŠAH: Neću šta?

AUTOR: Znam psihologiju. Znam kako ovo funkcioniše. Ja se zagledam u tvoje mrlje I kažem: one miu lice na ovo ili ono. I ti onda zaključiš da sam ja lud.

RORŠAH: NE, NE! Ja ne zaključujem ništa. Ti već jesi lud.

AUTOR: Pa?

RORŠAH: S nekim vrstama ludila se da živeti. Mogu da budu korisna. Ponekad.

Druge vrste ludila vode u Palmotićevu ili smrt.

AUTOR: Koje je moje?

RORŠAH: Pogledaj me! Šta vidiš?!

AUTOR: Ne smem.

RORŠAH: Pogledaj me ili si mrtav. Šta vidiš?

AUTOR: Vidim, nešto, kao mozak. Pocepan na pola.

RORŠAH: To si ti sad. Tvoj mozak se pocepao na racionalno i iracionalno. Šta si ti od ta dva?

AUTOR: Ja sam već tamo. U iracionalnom.

RORŠAH: Ti si tamo ali tvoj um ne. Šta si ti?

AUTOR: Racionalan. Ne, iracionalan. Ne, ipak racionalan . Ne, ne znam.

Roršah ga s gađenjem odgurne. Ustaje i ispruži kažiprst u pravcu Autora

RORŠAH: Ti pizdo! Šta ti umišljaš?

AUTOR: Kako?

RORŠAH: Dolazi vreme velikog razračunavanja. Na kojoj strani ćeš biti?

AUTOR: Ja nisam ni na čijoj strani.

RORŠAH: Leva ili desna hemisfera mozga, Severna ili južna hemisfera, istok ili zapad, levica ili desnica, problem ili rešenje, bogat ili sirotinja. Šta si ti?

AUTOR: Ja sam pis... ne, to je pretenciozno. Umet...ne, još gore. Jas am arts&crafts.

RORŠAH: Ti nemaš klasu, ti nemaš rasu, ti ne priznaješ pojedinca ni masu, ti si sasvim, neopozivo originalan i poseban ali nemaš muda da sebe nazoveš umetnikom?

AUTOR: Bilo bi pretenciozno.

RORŠAH: Ko to kaže?

AUTOR: Ja.

RORŠAH: Ponavljaš tuđe reči. Prihvataš svoje bedno mestašce izvan slike. Ti si pisac koji je došao na probu svog komada I pustio da pijani poluglumac viče na njega.

AUTOR: To je bio nesporazum.

RORŠAH: KOJI KURAC OVAJ RADI OVDE?! SAMO MI JE JOŠ ON TREBAO!

AUTOR: Bila je generalna proba. Nisam hteo.

RORŠAH: April mesec, 2002. godina.

AUTOR: Nebitno.

RORŠAH: A, nebitno?

Roršah seda za kompjuter. Pantomimski pije piće

RORŠAH(s valjevskim akcentom): Baćo, ova tvoja predstava je loša. Ti si loš pisac. Ja ne znam zašto je Mile radio tvoj tekst. Ja ne znam zašto sam ja radio tvoj tekst.

AUTOR: Čekaj, nemoj sad to.

RORTŠAH: Mart mesec, Klub glumaca, 2004. godine. Jel znaš ko te vređao?

AUTOR: Kolega.

RORŠAH: Kojem si poverovao. Jel znaš ko je on sad? Statira kao mutavi četnik u seriji na državnoj televiziji.

AUTOR: Ja...

RORŠAH: Ti dobro znaš šta si ti.

AUTOR: Prestani s tim, molim te, ovako te molim.

RORŠAH: Novembar mesec, 2005. godine. Reče tebi glumac koji je otišao u penziju u tridesetoj. A možemo i ovako (mrmljavim, dubokim glasom): Ja uspešno zapobilazim tvoje pozorište. Najlenji dramaturg u zemlji, jun 2006.godine. Ti si jedan osrednji pisac. Režimsko puvakalo romanopisačkog profila, januar 2012. godine.

AUTOR: Ja ne mogu ovako. Ne vise. Uostalom, ja imam da obavim neka važna posla.

Autor seda za kompjuter. Pritiska dugmiće. Pojavi se tekst na ekranu.

AUTOR: Hoćeš li sad da ideš?

RORŠAH: Zašto? Da mejlom pošalješ tekstove koji će biti odbijeni?

AUTOR: Otkud znaš?

RORŠAH: Ajde, obrati mi se. Reci mi ime pozorišta I znaćeš svoju sudbinu.

AUTOR: ne, nemoj.

RORŠAH: hajde, mala igrica. Šta imaš da iZgubiš?

AUTOR: pa da. Objektivno, već sam lud.

RORŠAH: Ajd da vidimo.

AUTOR: Narodno pozorište.

Na monitoru se pojavi Roršahova glava.

RORŠAH: Ne gledaj mene-gledaj kompjuter.

AUTOR: Narodno pozorište.

Roršah na monitoru ne odgovara.

AUTOR: Atelje 212.

Roršah na monitoru čačka "uši".

AUTOR: Užičko.

Roršah na monitoru čačka "nos".

AUTOR: Novi Sad. Oba pozorišta.

Roršah na monitoru zvižduće kolce.

AUTOR: to je da?

RORŠAH: Ovaaaaj...ne.

Na monitoru se pojavi sneg.

AUTOR: Šta hoćeš da kažeš?

RORŠAH: Niko te ne sluša, nikome nije stalo do tebe. Niko ti neće odgovoriti.

Nikad. Nagradu za pozorišni tekst nećeš dobiti. Nikad. Neće ti igrati komad.

Nikad. Neće napraviti film po tvom scenariju. Nikad. Tvoje knjige nikad niko

izvan ove zemlje neće čitati. Nikad. Nećeš biti uspešan pisac. Nikad.

AUTOR: Otkud ti to?

RORŠAH: Kad su poslednji put igrali predstavu po tvom tekstu?

AUTOR: Pre petnaest godina.

RORŠAH: Koliko si primeraka svog najnovijeg romana prodao prošle godine?

AUTOR: Osam. Ne, devet.

RORŠAH: Pa eto vidite.

Autor umorno ustaje od stola

RORŠAH: Pripadaš maloj kulturi, malom jeziku, u malom gradu u kojem si niko&ništa. Imaš 44 godine. Pišeš 25. Vreme je da odustaneš.

AUTOR: Čekaj.

RORŠAH: Ne, čekaj ti. Bila je ovo zanimljiva vožnja od gubilišta imaginarne baltičke države Latalije do srpskih likantropa, od zelenih brda Irske do beogradskih boemija, od Libana do Amazonije, od Katalonije pocepane građanskim ratom do koncerta Dejvida Bouvija, od fantastike preko realizma do postmoderne i nazad. Ali sad to treba da stane. Sad. Maštao si, pisao, padaо I ustajao, saplitao se, upinjao ali (pročisti grlo, isfoliranim, dubokim beogradskim glasom) Znaš kako kaže Bukovski: Nemoj da se trudiš , maj 2009. godine, pivnica Kasina. Ili, moje omiljeno (monotonim, predavačkim glasom): Tvoj roman je u rangu "Viktorije" Marka Krstića, jul 2018. godine.

AUTOR: Nije mi rekao tako.

RORŠAH: Napisao je tako.A šta si mu ti rekao?

AUTOR: Žao mi je što tako misliš.

RORŠAH: Što ga nisi poslao u pizdu materinu?

AUTOR: A zašto bih?

RORŠAH: Znaš zašto.

AUTOR: Ne, ne znam.

Pauza.

RORŠAH: Nisi ga poslao u pizdu materinu, ni njega ni bilo koga od ovih ljudi jer veruješ da su oni u pravu. Ti si loš pisac.

AUTOR: Ne, ne mislim tako.

RORŠAH: Pardon, nisi dovoljno dobar.

AUTOR: Šta znači dovoljno dobar?

RORŠAH: Ne znam. Ja sam mrlja u odelu. Ti mi reci šta to znači.

AUTOR: Nemaš ti pojma šta to znači!

RORŠAH: Objasni mi, hajde.

AUTOR: U pravu si. Treba da odustanem.

RORŠAH: Kako?

AUTOR: Nisam dovoljno dobar. Eto, nisam. Jebi ga. Znao sam da me neće prihvatići. Nije bilo dovoljno da budem dobar ili bolji. Morao sam da budem mnogo bolji od njih. Deset puta bolji od njih. Bez love, bez veza, tamo neki iz obične siromašne porodice. Da se probijem enormnim talentom. To mi je bila jedina šansa. Nisam uspeo. Nisam dovoljno dobar. Ovu dramu ja pišem samo za sebe. Nemam vise publiku. Ja sam publika u ovoj ludnici. Grizao sam u svojoj nazovi karijeri ali poštено. Nudio ono što sam stvorio. Nikad komrpomisi.

RORŠAH(šištavo): Nikad kompromisi. Izvini, morao sam, kao moj dvojnik iz stripa.

AUTOR: A mene su napadali da ne zaslužujem medijski prostor koji sam dobi okad sam primio jednu krupnu nagradu u životu, pre više od osam godina. Mene su oni pozorišni žreci koji se ne skidaju s medija prozivali kao samopromotera kad sam jednom dobio priliku da iskreno kažem svoje mišljenje. Mene su ucenjivali da bih posle bio sjeban dvaput-svojim kompromisom te stvaljanjem na crnu listu. Meni su vljudi prestali da se javljaju jer nisam mogao da im sredim nešto. Moj epitaf će biti: *Ovde leži taj & taj, jebeno potcenjeni autor.* U pravu si,

imam 44 godine i sit sam svega. Napisao sam finalnu dramu. Malu dramu za jednog čitaoca. A sad odjebi.

RORŠAH: Ti si samosažaljivi narcis.

AUTOR: Roršah, januar 2019.

Smeju se

RORŠAH: Jesi li siguran da ćeš prestatи?

AUTOR: Ne. Ali neću imati vise nikakva očekivanja. Biću nepoznat, riknuću siromašan. Prodaću deseti primerak knjige do kraja godine. Nema očekivanja-nema razočaranja.

RORŠAH: Ti si prilično sjeban.

AUTOR: Mhm. Jedina stvar koja mi pomaže da preguram dan je stvaranje.

Problem je u tome što je moje stvaranje ono što me razara.

RORŠAH: Nisi morao baš da budeš toliko iskren.

AUTOR: Nisam ali se valjda nakupilo u meni. Ispovest ne pomaže, da se razumemo. Samo ti par trenutaka bude lakše. S pisanjem je isto. Čin stvaranja je blagosloven a posle slede sumnje, analize, rad u rudniku. Ono što se zove zanat. Obo što se zove javna sudbina dela.

RORŠAH: Okej. Mogu li sad da odjebem.

AUTOR: Da. Samo mi prvo učini malu uslugu: Idi mojim demonima i reci im da nemam karijeru koju bih izgubio, ugled koji bi se istopio čak ni pare koje bih propio. Iščlanio sam se iz svih udruženja u kojima sam bio. Zvali su me nazad. Nisam hteo. Nudili su mi da pišem biografiju faštiste. Odbio I to. Trasžili mi kartu u prevozu. Odbio i to. Prenesi pozdrave mojim demonima.

RORŠAH: Reci im to sam, drkadžijo.

AUTOR: Hoću. A sad odjebi. Osećam da moji demoni dolaze. Rastrgnuće te na komade.

Roršah se strese a zatim počne da hoda unazad. Monitor se ugasi. Autor se počeše po dupetu. Mrak

KRAJ

